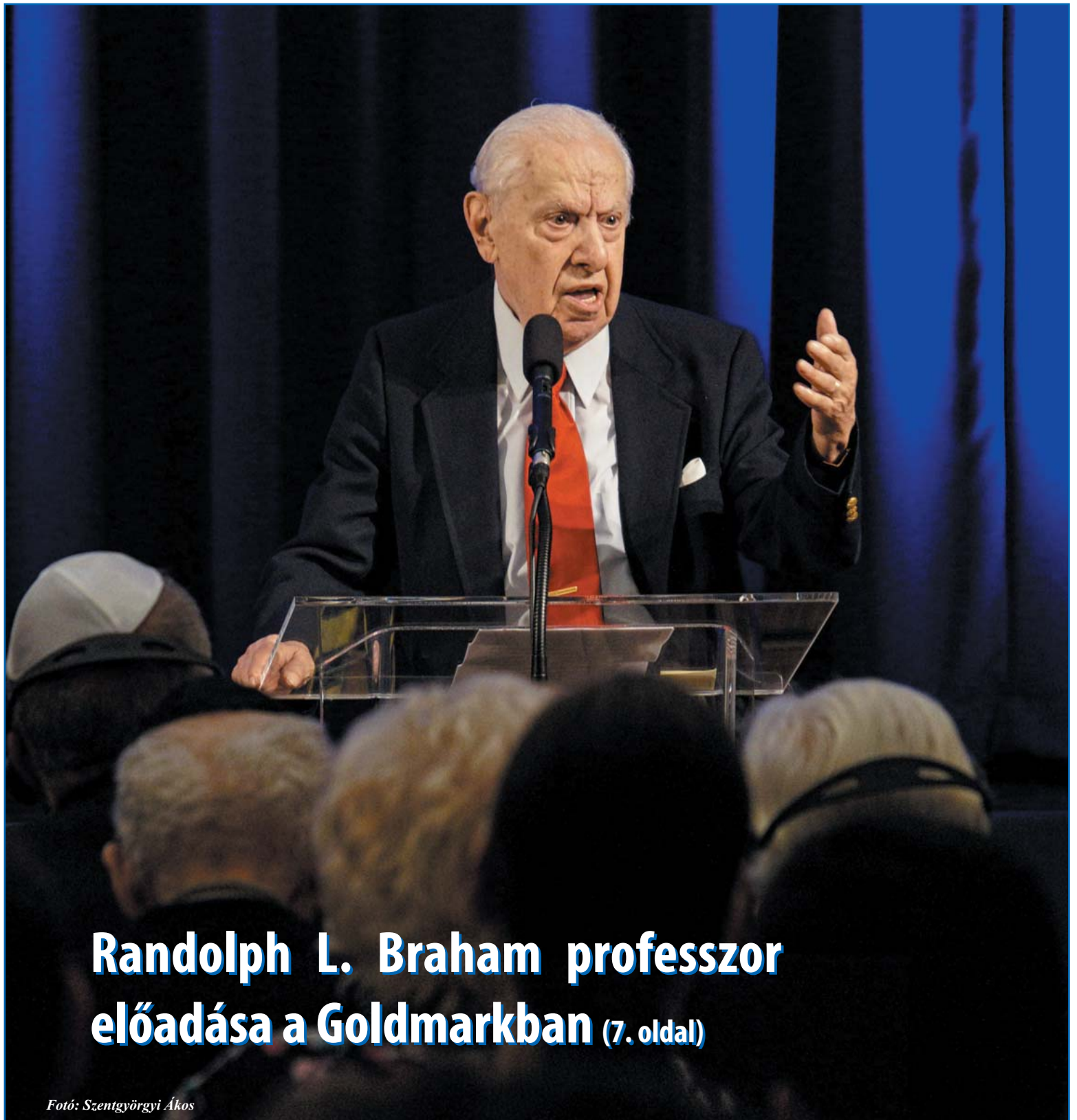


PESTI SÓLET

A DOHÁNY UTCAI KÖRZET HAVILAPJA  WWW.DOHANY-ZSINAGOGA.HU

Dr. Frölich Róbert rovata (2. oldal)
A Dohány körzet híreiből (8-10. oldal)

Családfakutatók kezdőknek (3. oldal)
Kitüntetett zsidók (12. oldal)



**Randolph L. Braham professzor
előadása a Goldmarkban (7. oldal)**



Dr. Frölich Róbert

Lehet-e davenolni okostelefonról?

Modern korunk technikai vívmányai felvetnek egy sor olyan kérdést, melyek ezelőtt néhány esztendővel elképzelhetetlenek voltak. A következő kérdés érkezett a rabbisághoz: szabad-e az okostelefonra telepített sziddurból imádkozni, vagy abból leinolni?

A válasz első pillantásra egyszerűnek tűnik. Mélyebben betekintve a kérdésbe, több aspektust kell megvilágítanunk, mielőtt válaszolnánk. Tudnunk kell, a kérdés valójában két kérdés.

I. Tarthatunk-e valamit a kezünkben, mikor imádkozunk?

A Talmud Bráchtot traktátus 23/b lapján áll: „Ne tartson az ember tfilint, a kezében, vagy egy Tóra-terkereszt a karjában, mikor imádkozik.”

A rendelkezés okát Rási e helyhez fűzött kommentárja világítja meg. E következtetés logikus, s magától értetődő: „Ez esetben nem lesz képes imájára koncentrálni, mert arra fog figyelni, nehogy leejtse azokat.”

A Rámám a Misne Torá Hilchot Tfilá fejezet 5. haláchájában megismétli e rendelkezést, de hozzáteszi: „Imádkozhat úgy, hogy az ünnep (Szukkot) idején a luláv a kezében van, mert ez a nap micvája.”

A Trumát Hádesen könyve 17. fejezetében kifejti, az imakönyv miért is kivétel a tilalom alól.

Ez alapján: magáért az imáért, annak szépsége és pontossága miatt ez (a könyv kézben tartása F.R.) nem tereli el a figyelmét és nem teher.

Ebből két következtetést vonhatunk le:

1. Semmiféle értékes (anyagilag vagy érzelmileg) tárgyat nem foghatunk a kezünkben az ima alatt, mert a tárgy megóvása eltereli figyelmünket az imáról.
2. A micva (jelen esetben az imádkozás) teljesítéséhez szükséges tárgyat azonban foghatjuk.

II. Van-e különbség a sziddur (imakönyv) és az okostelefon között?

A modernkori rabbik tudomásul veszik, léteznek sziddurok, melyeket okostelefonon lehet olvasni, de eltérően ítélik meg azok használatát. Az indokok sokfélék, de egyikben sem szerepel, hogy lényegi különbség lenne a nyomtatott, vagy a digitális betű, illetve könyv között. Sőt,

az előbbi még könnyebb megítélés alá esik, mint az utóbbi.

Moshe Sternbuch a Tsuvot Vehanhagot c. responsuma III. kötet 326. fejezetében kifejti, a digitálisan frissülő képernyő (komputér és okostelefon) képének mozgatasakor feltűnő I.tennév eltűnése nem számít a Név megszenteltetésének, mert itt nem igazi betűkről, hanem elektronikus jelekről van szó: „itt nem léteznek a betűk fizikai valójukban, s így ez nem írás.”

Avraham Lipshitz más aspektusból vizsgálja a különbséget¹, úgy jut következtetésre: „A törvény az, hogy lehet imakönyvet kézbe fogni imádkozás alatt. Az elektromos imakönyv (az okostelefon FR.) azonban drága dolog, ha leejti, nagy anyagi kár éri, s ez megkülönbözteti a nyomtatott imakönyvtől, ezért tilos imádkozni belőle.”

Ez az érv viszont nem állja meg a helyét. Egyrészt, ma már egy okostelefon nem luxus, mindenki számára elérhető modellek is kaphatóak. Másfelől, hasonló értékkel bír egy ezüstkötésű vagy százéves könyv, nem beszélve egy, a használója számára felbecsülhetetlen érzelmi értékkel bíró könyvről. Véleményünk szerint ez az érv napjainkban nem releváns.

III. Lehet-e olyan áhítattal imádkozni az okostelefonon lévő sziddurból, mint könyvből?

A kérdés helyénvaló, nemcsak a telefon léte miatt, hanem azért is, mert (és ebben sincs vita) a telefon egyéb funkciói megzavarhatnak az imában. Jicchák Jozsef a Jálkut Jozsef Orách Chájim traktátus 151. fejezet 29. pontjában írja: „Akinek okostelefonja van, ki kell kapcsolnia azt, mielőtt belép a templomba, nehogy csöngjön az I.tentisztelet alatt, és megzavarja a hívők áhítatát.”

Ezzel Jicchák Jozsef eldöntöttnek veszi a kérdést, mert a kikapcsolt telefonból nem lehet imát sem olvasni. Az írás további részleteiből kiderül, hogy olyan telefonokról beszél, melyek még az okostelefonok előtti generációt képviselik.



Van már olyan válaszuk, mely a jelenlegi technikát veszi figyelembe. Hillel Meirs² így fogalmaz: „Ha nincs imakönyved, és nem tudod kívülről az imát, vagy az étkezés utáni áldást, természetesen imádkozhatsz, vagy mondhatsz áldást a telefonodból.” Hozzáteszi azonban, ez idő alatt minden más funkciót ki kell kapcsolni (repülőgép üzemmódba kell tenni a készüléket).

Összegezve: a fenti források alapján véleményünk szerint megengedett az okostelefonon lévő applikációból való imádkozás, azzal a megkötéssel, hogy a tulajdonos az ima idejére minden egyéb funkciót kikapcsol. Nem kell aggodni annak épsége miatt jobban, mint egy imakönyv épségéért, így miként az imakönyv nem veszélyezteteti az áhítatot, úgy a telefon sem teszi azt.

Az eredeti kérdés második része a leinolásra (I.tentiszteleten való Tóraolvasás) vonatkozik. Erre egyszerűbb válaszolni.

IV. Honnan ered a nyilvános Tóraolvasás kötelezettsége?

A Talmud Bava Kama traktátus 82a lapján áll: „Ezra tíz rendeletet hozott, Tórát olvassanak szombat délután, hétfőn és csütörtökön.”

A Talmud idézett helyén Mózes is hivatkozik, igaz, csak rabbinikus parabola segítségével: „Három

napig mentek, és nem találtak vizet³”. A magyarázat szerint a víz maga a Tóra.

Így vagy úgy, de kötelezettség, hogy heti háromszor nyilvánosan felolvassunk egy-egy szakaszt a Tórából. Ekkor a Tórához felhívott áldást mond, akár hétköznapi, akár szombati felolvasásról van szó.

Ez nem zárja ki, hogy lehessen használni az okostelefont, ám a Remó kiegészítése már igen. Mose Iszerlesz a Sulchán Áruch Orách Chájim traktátus 143. fejezet 2. paragrafusában így ír: „A Chumásainkra (a Tóra nyomtatott verziója), még ha mind az öt könyv együtt is van, nem mondunk bráchtát (áldást).”

Ha lehetne is nyomtatott könyvből olvasni, fent kifejtettük, az okostelefon betűi nem betűk, az azon lévő könyv pedig nem könyv a halácha értelmében. Továbbá, más helyen már leírtuk, szombaton a telefon használata tilos, így a kérdés ez irányú fejtegetése felesleges.

Összegezve: Imádkozni lehet repülő üzemmódú okostelefont használva, de I.tentiszteleten abból olvasni (nyilvánosan, áldást mondva) a Tórát tilos.

<http://www.daat.ac.il/daat/toshba/mechkar/lifshitz-tfila.pdf>

² <https://www.hidabroot.org/question/169600>

³ Mózes II. 15/22

Gyakorlati tanácsok kezdő családkutatóknak

Nyomkövetés karosszékből - I. rész - BEVEZETÉS

Közhely, de igaz: a fiatalok rendszerint a jövőbe néznek, az idősebbek hajlamosabbak a múltat fürkészni. Talán ez is az egyik oka annak, hogy manapság a szép korúak körében is egyre népszerűbb időtöltés a családkutatás. A zsidó származásúaknál ebben alighanem az is szerepet játszik, hogy sokunk számára – még ha a magyarországi zsidóság történetét általánosságban jól ismerjük is – családjaink egyedi sorsa sok oknál fogva máig homályba vész. A nagyszülők, dédszülők alakjait még őrzik a megsárgult családi fotók és a gyorsan fakuló emlékezet, ám alig tudunk valamit távolabbi felmenőinkről, akik ősük hosszú vándorlása után, különféle országokból ideszármazván, már Magyarországot tekintették a hazájuknak.

Jelen (több részes) cikk azoknak szól, akik kíváncsiak eleikre, arra, honnan jöttek, hogyan éltek, akik szeretnék továbbadni az utódoknak családjuk történetének fordulóit, sorsfordítóit, megörökítésre érdemes eseményeit. A kutatás folyamata – annak remélt vagy tényleges eredményeitől függetlenül - önmagában is roppant érdekes foglalatosság, hiszen az általános földrajz- és történelemtudománytól a vallás-, kultúra- és helytörténeten át a speciális – a nevekkel, kézírással, népszokásokkal, foglalkozásokkal, betegségekkel, stb. kapcsolatos – szaktudásig az ismeretek legszélesebb köréhez segíti a kutatót. Ugyanakkor remek időtöltés is, és – nem utolsósorban – eladdig ismeretlen rokon szálakra bukkanhatunk, értékes emberi kapcsolatokra, ismeretségekre tehetünk szert.

A családkutatás azonban nem csupán érdekes és hasznos elfoglaltság, de szerfölött fáradságos is. Az internet előtti korban személynesen kellett elzarándokolni a levéltárakba, könyvtárakba, hitközségekre. A komoly kutató persze ma is ezt teszi. Egy, a napokban megjelenő könyv szerzője például hihetetlen szorgalommal és kitartással gyűjtötte össze családjáról mindazon adatokat, dokumentumokat, amelyek a magyarországi zsidóság tragikus sorsa, történelmének kegyetlen sorscsapásai ellenére egyáltalán még fellelhetők. Végigjárta ősök egykori lakhelyeit Ausztriában, a Felvidéken, a mai Romániában, poros föliánsokat, régi újságok, mikrofilmek százait böngészte végig, emailek, levelek tömkelegét küldte szét vélt, vagy valóságosnak bizonyuló rokonainak.

Az amatőr kutatók számára azonban, akik szeretnék magukat megkímélni a levéltári kutakodás, a

poros és penészes föliánsok böngészésének fáradságaitól, igazából az internet képében jött el a Kánaán. A világhálón számtalan ingyenes adatbázis, tudásközpont áll az érdeklődők rendelkezésére. A kutatásnak ma már valóban csak az arra fordítható idő szab határt.

Hiú ábránd azonban, hogy - miképp a törzsökös magyar családok kutatóinál gyakorta előfordul – a zsidó családok leszármazottai is

évszázadokra visszavezető családfákat tudnak majd felrajzolni kutatásuk eredményeként. Haraszi György tanulmánya igen alapos történelmi áttekintést nyújt a zsidók magyarországi jelenlétéről. Haraszi is hangsúlyozza: bár Magyarországon már a kora középkortól kezdődően éltek zsidók, „a mostani hazai zsidóság gyakorlatilag nincs genealógiai kapcsolatban a Mohács előtt itt élt zsidósággal, amely a

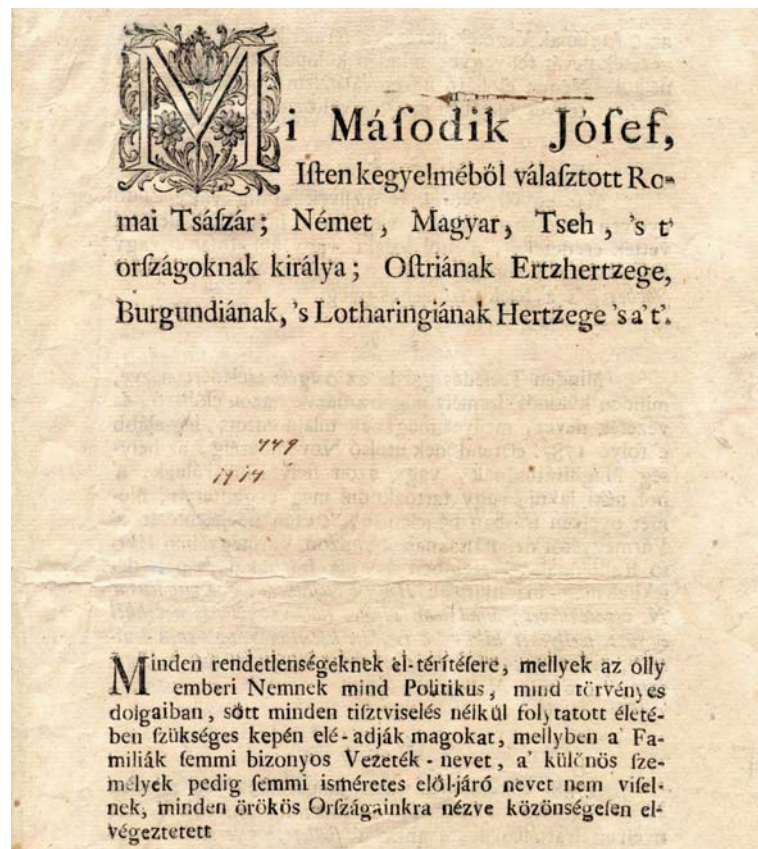
világ négy sarka felé szétszóródott és eltűnt a XVI. század első felének viharos évtizedeiben. Valójában a mai magyarországi zsidóság ősök azok között a bevándorlók között keresendők, akik a XVIII. század folyamán, főleg annak második felében érkeztek Magyarországra Bécsből, Alsó-Ausztriából, a Vencel-korona országaiból (Cseh- és Morvaországból, Sziléziából), a német államokból és a "lengyel nemesi köztársaság" területéről.” Az ő ősök pedig a zsidók teljes szétszóródásához vezető zsidó háború (i.sz. 66-70) utáni évszázadokban, vélhetően Hispánián, a Frank Birodalmon át jutottak a Német-Római Birodalomba, majd annak utódállamaiba.

A zsidó családkutatás talán legnagyobb nehézségét maguk a családnevek jelentik. A zsidókat csak II. József 1787. július 23-án kibocsátott zsidórendelete kötelezte állandó vezetéknev használatára. Azt megelőzően – a zsidó hagyományoknak megfelelően - az újszülöttek csak személynevet kaptak, amit az apai névvel kapcsoltak össze. A német nyelvterületen élő zsidók ugyan már 1600 körül kezdtek családnevet felvenni pl. lakóhelyük, foglalkozásuk, vagy ősi nemzetiségük szerint, a más vidékekről betelepültek körében azonban a fenti névalkotás, az un. patronímekek használata volt általános. II. József rendeletét a Birodalom egységsítésének szándéka ihlette, no meg az, hogy az alattvalók pontosabb azonosíthatóságával az állami adminisztráció (sorozás, adózás, lakhatási engedély stb.) is könnyebbé, megbízhatóbbá váljék.

(A cikk a következő számban folytatódik.)

Hirschler András

smartlines@smartlines.hu



Számítógépes segítség a keresésben

A kutatók számára az adatgyűjtés mellett általában az adatok rendszerezése okozza legtöbb problémát. Az interneten elérhető családfa-építő programok közül a szerző a MyHeritage programot ajánlja (www.myheritage.com), amelynek magyar menürendszere is van, és amelynek segítségével az otthoni számítógépen létszám-korlátozás nélkül, építhető a családfa. A programhoz önálló weboldal társítható, amely 250 családtagig úgyszintén ingyenes.

Római kori színházat találtak a Siratófalnál

Sosem használt római kori színházat találtak a régészek Jeruzsálemben, a Siratófal szomszédságában – jelentette a Háárec című lap.

Bő 2-2,5 ezer éve, az i.e. 530 és az i.u. 70 közötti időszakban Jeruzsálemben egy széles lépcsősor vezetett a zsidók legszentebb helyéhez, a Szentélyhez az alacsonyabban fekvő városból. Az utat boltívvvel támasztották a Szentély nyugati támfalához, a mai Siratófalhoz, ennek az alátámasztásnak a nyomát már a tizenkilencedik század közepén megtalálta egy brit régész, Charles William Wilson.

Nagyjából két éve kezdtek ásatásokba a róla elnevezett Wilson-boltív alatt az izraeli régészek, akik elsősorban az építmény pontos korát akarták meghatározni. A tudósok legnagyobb meglepetésére a Wilson-ív alatt egy római kori, színházszerű épület maradványaira bukkantak kerek színpaddal, ülőhelyekkel és lépcsőkkel, amelyet egykor kétszáz néző befogadására terveztek.

A fedett és zárt terű, tehát zenés előadásokra is alkalmas, általában egykor odeonnak nevezett épület jóval kisebb az Izraelben másfelé, Bét Seánban, Bét Guvrinban vagy Cezareában megtalált szabadtéri színházaknál.

– Tudományos szempontból szenzációs felfedezés, igazi meglepetés. Nem gondoltuk, hogy Jeruzsálem elveszett szín-házának rejtélyére bukkanunk – áll a régészek közleményében.



A római korban efféle építményeket színháznak, vagy a városi tanács üléstermének húztak fel, de a kutatók azt sem zárják ki, hogy buleutérionnak, vagyis az ülésteremnek szánták az egykori építtetőket.

Nem sokkal befejezése előtt azonban sorsára hagyták és sohasem használták a színháztermet. Erre utal, hogy nem készültek el teljesen a lépcsősor kialakításával.

A szakemberek úgy vélik, fontos történelmi esemény okozhatta az építkezés félbehagyását, talán a rómaiak elleni Bar Kochba-felkelés, amely i.u. 132-től 135-ig tartott és Hadrianus római császár kegyetlenül leverte. A régészek különösen jelentősnek tartják a színházépület megtalálását azért is, mert a korabeli írásos források, – köztük Josephus Flavius könyvei – megemlítik a Jeruzsálemben lévő római kori színházakat, de mindeddig nem bukkantak ilyen épületek nyomaira.

Pesti Sólet menü a BZSH Kóserkonyha receptjei alapján

Paradicsomleves

Hozzávalók (4 személyre): 0,7 l paradicsomlé, 1 kk liszt, 1 kk olaj, 1 kk cukor, csipetnyi só

Elkészítés: Olajjal és a liszttel világos rántást készítünk, majd felengedjük egy kevés vízzel és simára keverjük. Ezt hozzáadjuk a paradicsomléhez, cukrozzuk, óvatosan sózzuk. Végül felforrósítjuk.



Zaftbarsten

Hozzávalók (4 személyre): 1 kg szaftos marhahús, 6-7 ek. libazsír, 1 nagy fej vöröshagyma, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 szál sárgarépa, 1 szál petrezselyemgyökér, 1 kk só, késhegynyi pirospaprika és bors, esetleg liszt

Elkészítés: A kikóserezett marhahúst a libazsírban minden oldalán szépen átpirítjuk, majd kiemeljük.

A lébe beletesszük a kis kockákra vágott vöröshagymát, illetve a karikákra vágott zöldségeket. Sóval, borssal megizesítjük, majd puhára pároljuk. Mielőtt teljesen megpuhul, lehúzzuk a tűzről és megszórjuk pirospaprikával. Ekkor visszahelyezzük a húst és teljesen megpároljuk, közben folyamatosan pótoljuk a vizet. Mikor a hús elkészül, kivesszük a léből és felszeljük. A zöldséget pedig áttörljük, ezt követően visszatesszük a lébe a hússal együtt. Kevés liszttel hinthetjük, hogy sűrűbb legyen a saft.

Krumplival, de akár tésztaival is tálalhatjuk. A szafthoz pedig kenyeret szelünk.



Almás rétes

Hozzávalók: 1 csomag réteslap (2 rúdhoz), 1 kg alma, 6-7 ek olaj, zsemlemorzsza, kevés cukor, fahéj

Elkészítés: Meghámozzuk és lereszeljük az almákat. Hozzákeverjük a cukrot, a mazsolát, a fahéjat, és addig érni hagyjuk, míg előkészítjük a réteslapokat. Leterítünk az asztalra egy nedves konyharuhát és ráteszünk egy réteg réteslapot. Kenőecsettel óvatosan megcsepegtetjük a lapot olajjal. Ezt követően az 1. lapra ráteszük a 2. lapot és szintén megcsepegtetjük, mint az elsőt. Ugyanígy rétegezzük a 3. és a 4. lapot is, s azokat is megcsepegtetjük egy kis olajjal. Az utolsót finoman megszórjuk zsemlemorzsával, ez nagyon fontos, hiszen ez szívja fel az alma levét, és így nem fog elázni a tészta. Mielőtt a tésztára tesszük az almát, kinyomkodjuk belőle a felesleges vizet. Megtöltjük a lapot, a töltelékot a szélétől és az oldalától is kicsit beljebb rakjuk, majd az oldalát behajtogatjuk. Konyharuha segítségével feltekerjük. Sütőpapírral bélelt tepsibe rakjuk, a tetejét tojással lekenjük. A 200 fokra előmelegített sütőben negyedóra alatt pirosra sütjük. Ha megsült, porcukorral szórjuk meg a tetejét.



Jó étvágyat kívánunk!

Wesselényi utca 44.



Várkonyi Tibor

Istenem, mennyire nem kopik az emlékezet! Eszembe jutott, idestova hét évtizede, hogy a Wesselényi utca 44., a zsidó elemi iskola a szárnyára bocsátott, útnak eresztett a középiskolába, és úgyszólván minden részlet megőrződött a tudatomban. A pontos cím, a Wesselényi utca 44., a Kertész utca sarkán, és mert mindent ellenőrizni igyekeztem, bepillantottam az internetbe is. Ott találtam a fotót hamisítatlanul, a híres vöröstéglás épületet, mintha tegnap léptem volna ki onnan. Pedig mindösszesen négy évet töltöttem el benne, a töredékét annak, amennyit a többi tanintézetben. De az indulás volt, az első nagy belépés az élet iskolájába.

És azért nem is jelentéktelen változás életem, családi életünk egész menetében. Budapest más negyedébe kerültünk. Eredetileg megrögzött józsefvárosiak voltunk, eléggé kopár vidéken, pontosan a rossz hírnevű Teleki tér, a piac szomszédságában. Mondhatni előrerukkoltunk valamennyit, a nem túlzottan előkelő, de mégis jelesebb Erzsébetvárosba. Ott is a főútvonalon, az Erzsébet körúton, ahol döcögött a hatos villamos, szemben két „előkelő” kulturális intézmény, a Royal Appoló premier filmszínház és a Royal Orfeum revü színház. Meg a „kispizkos” Vesta mozi, negyedik, ötödik hetes utánjátészó.

különbejártú büszkeség. A II. emelet 16 két ajtaján két külön emlékeztető. Itt lakott és alkotott Az arany ember és az Új földesúr című regény megteremtője. Nekem mondhatni „hivatásteremtő”, mert már kölyökként arról álmodoztam, egyszer talán valaha írni fogok. Nem regényt, csak újságot, de... Nem mintha bármi is erre serkentett volna. Két család, édesapámé és sógor uramé. Azért költöztünk közösen hétszobás lakásba, mert édesanyám nővérenek a férje artistaoktató volt. Táncosnők, színházi görlok útra indítója. És mert Jókaiék hajdani nagy ebédlője volt alkalmas rá, hogy oda bordásfalakat rögzítsenek, így lettem én amolyan



A társadalmi előrelépésünk nem ez volt azonban itt. A Józsefváros amolyan „proli negyed”, ez meg, a VII. kerület, a főként pesti zsidó kispolgárság egyik centruma, kis szorgalommal lehettem itt akármi. Kereskedő, mint a szomszédos Dob utcában Dénes úr, a fűszeres, meg értelmiségi is, hiszen a véletlen az irodalomtörténet közepébe csöppentett. Negyvennégyes számú ház volt ez is az Erzsébet körúton, de olyan épület, amelyben néhány nemzedékkel előttünk Jókai Mór lakott. A kapun márványtábla, az íróóriásra emlékeztető, de nekem

bitorló. Ha már itt laktunk, én meg elértem az olvasni-írni tanulás korát, olyan közeli iskolát kellett találni, amely viszonylag közeli, és ez volt a Wesselényi utca 44., a piros téglás zsidó elemi. Három párhuzamos osztálya volt, amely a hatéves fiú kölyköket várta. Az A, a B és a C osztályt. Két tanító bácsival, az A-ban Szirtes Lipóttal, a C-ben Kolmann Kálmánnal, a B-ben meg Horváth Teri nénivel, az egyetlen hölgy pedagógussal. Nekem a B jutott azzal a „teherrel”, hogy a nevem elé oda kellett biggyeszteni az „ifjú”

jelzőt. A másik fiú is V. Tibor volt akárcsak én, de mert szerencséjére nálam néhány hónappal korábban született, én lettem mellette a kiskölyök. Semmi igazi hátrány nem ért ezért, mégis kellemetlen megkülönböztetés. Mellesleg valamennyien a jellegzetes zsidó középosztály sarjai voltunk, mondhatni minden rétegből. A kényesebb értelmi-ségiből, amelyből könnyebb volt előrerukkolni, nagyobb sebességgel nekivágni a középiskolának is, de különbséget jelentett az öltözködés is. A választékosabb ruha, a hajnyírás is, mint például P. Bandié, ennek a leányfrizurás szépfiúé, akinek a buksija eleve simogatásra serkentett. Vagy a srácosabb vagányoké, akik a tornában jeleskedtek inkább, eleve sikeresebben indultak a lányoknál. Nem mindig, de legtöbbször.

A jövő értelmiségijét vetítette előre H. Pista, aki elnökként később hosszú esztendőig a Magyar Rádiót dirigálta, becsülettel, derekasan, igénnyel. Kiváló műsorvezetőket nevelt, kiválóbbakat a többi szocialista országokénál, kevésbé politikai törtetőket. Aki személyes kérésemre, pályára indította vitathatatlanul rátermett fiamat.

A Wesselényi utca 44.-nek megvolt az a kétségbevonhatatlan előnye is, hogy tanítványaiába jobban belecsöppögtette nem az elvont bigott vallásosság szellemét, de a héber nyelv szeretetét. Szebben olvastuk az imák szövegét, szebben dave-noltunk, szebben énekeltük a vallási dalokat. Nem „zsidósabbak” lettünk, de kulturáltabbak, igényesebbek. És föltehetően az iskola szellemiségét követve a magyar irodalom és költészet nagyobb rajongói. Ellenben egyetlen hátrány terhelte további életünket. Ha későbbi sorsunk úgy alakult, hogy a középiskolát és a főiskolai szinteket nem vallási intézményben folytathattuk. „Légüres környezetben” éltünk, magunkba zártan, elkülönülve a többiektől. Később néha sokként talákoztunk szembe az antiszemitizmussal, a gyűlölettel, miért is kellett volna hamar megismernünk. Tudnunk kellett róla, hiszen ugyanebben az országban adatott élniük, de a többiekénél nagyobb távolságban. Magam is azok közé tartoztam, akiknek ez a sors jutott. Mégis hálát adok a sorsnak, hogy négy esztendőt a Wesselényi utca 44.-ben tölthettem, és ezzel hitelesen megalapozhattam zsidó tudatomban.

INDIÁNNYÁR, ŐSZ VAGY TÉL...

bármikor jöhet néhány nap pihenés.

HUNGUEST HOTEL
PELION
TAPOLCA
★★★★ SUPERIOR



- ◆ Barlangi és vizes kalandok, ◆ 4 hektárnyi mesés természet élményekkel,
- ◆ ízletes gasztro-pillanatok, borbarangolások, ◆ wellness és beauty kényeztetés,
- ◆ családi, sport és fitness programok, ◆ Pinocchio klub gyermekanimációval...

...AMI MIND ÖNRE VÁR A BAZALTHEGYEKEL KÖRÜLÖLELT, VESZPRÉM MEGYEI VÁROSBAN ÉS A VÁROS SZÍVÉBEN FEKVŐ HUNGUEST HOTEL PELIONBAN.

ŐSZI PELION AKCIÓ

félpanziós ellátással, wellness élményekkel,
ráadás extra kedvezménnyel

már 12 900 Ft / fő / éj ártól.

ŐSZI SZÜNET A BALATON-FELVIDÉKEN

főszerepben a Pinocchio klubbal,
remek családi élményekkel

már 15 900 Ft / fő / éj ártól.

Nagyon klassz hotel. Csillogó tisztaság, isteni finom ételek, koktélok, udvarias és segítőkész személyzet. Olyan bő az ételválasztékuk (svédasztalos a reggeli és a vacsora), hogy nem tudtuk végigenni a repertoárt. Sokféle program közül lehet választani. Mindenkinek ajánlom.

Forrás: Facebook

Hné Tünde

FOGLALÁSNÁL HIVATKOZZON A HHP520 KÓDRA!

AZ ÁRAK FOGLALTSÁG FÜGGVÉNYÉBEN VÁLTOZHATNAK.

8300 Tapolca, Köztársaság tér 10. ◆ Telefon: +36 (87) 513 102; +36 (87) 513 100 ◆ E-mail: hotelpelion@hunguesthotels.hu

WWW.HOTELPELION.HUNGUESTHOTELS.COM

Randolph L. Braham előadást tartott a Goldmark-teremben

A magyar holokauszt legnagyobb krónikása, Randolph L. Braham újra bizonyította lenyűgöző szellemi elevenségét október 3-án, a budapesti Goldmark-teremben, amikor összefoglalta kutatásai legfontosabb téziseit.



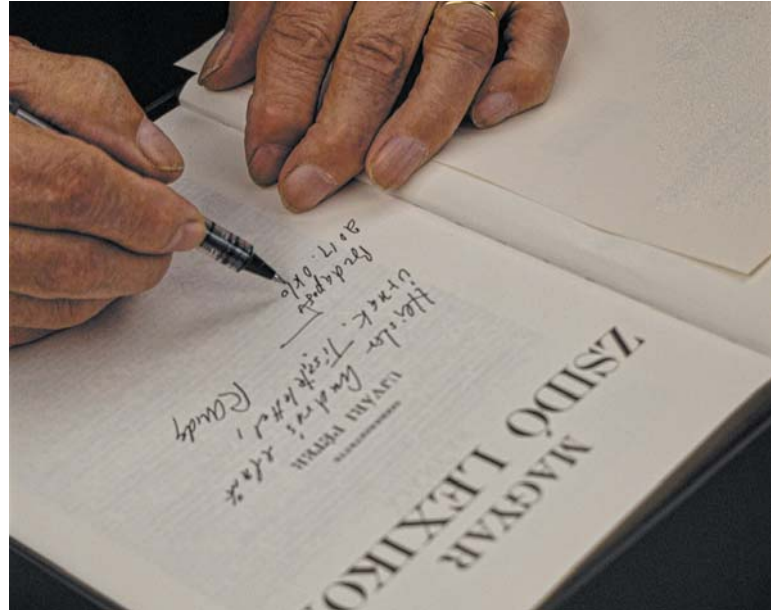
Alig lehetett beférni a Goldmark-terembe, ahol Kovács András professzor köszöntötte és konferálta fel „a magyar Holokauszt Tinódi-ját”, ahogy Heller Ágnes nevezte, a túlélőt, aki hatalmas, eposzzerű művében számolt be a magyar Holokauszt történetéről.

A magyar Holokauszt, mint mondta, különleges része a pusztítás történetének, egy szinte intakt közösség majd 70%-ának elpusztítása, amelynek döntő része csupán néhány hetet vett igénybe. Felmerül a kérdés, mit lehetett

volna tenni, hogy menekülhettek volna meg a vidéki zsidók, hiszen csak pár hónapot kellett volna nyerni, hogy volt lehetséges, hogy 570 ezer ember többsége a háború utolsó évében semmisüljön meg, hogy a deportálások párhuzamosan folyjanak a partraszállással. Sok egyéb mellett ezekről is szólt Randolph Louis Braham professzor, A magyarországi holokauszt bonctani elemzése című előadásában, összefoglalva életművét, sok évtizedes kutatásait és legújabb eredményeiről is beszélt.

Világossá tette, hogy mindezt megértsük a saját felelősség, a magyar felelősség kérdésének megválaszolása elkerülhetetlen. Úgy látta, a magyar állam, a magyar közigazgatás és a magyar erőszak-szervezetek nélkül ez nem történhetett volna meg és attól, hogy olykor akadnak, akik megpróbálják elfordítani a fejüket, az igazság ebben az ügyben sem változik.

Elmondta, a Holokauszt minden fordulópontjánál ott találjuk a magyar ajkú zsidóság tragédiáit, 1941-ben, a tömeggyilkosság főpróbájaként a kamenyec-podolszki vérfürdőt, aztán 1942-ben az első auschwitzi deportáltak között a



szlovák, jelentős részben magyar ajkú zsidókat és végül az utolsó felvonás főszereplői is a mi nagy és dédszüleink voltak 1944-ben.

A fiatal túlélőből lett krónikás hatalmas munkája áll előttünk és nem ad esélyt a felejtésnek, ha nem szándékosan akarunk felejtetni. Ott volt, látta, egész életén át kutatta, elbeszélte. A túlélők gye-

hatjuk, nálunk járt a legnagyobb élő magyarok egyike, a magyar történelem egyik legnagyobb tudósa.

Az előadást követően a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara nevében Laurea Honoris Causa-díjat adott át Randolph L. Braham professzornak Szomora Zsolt, oktatási dékánhe-



Fotók: Szentgyörgyi Ákos

I M A R E N D



Hétköznap: 7:30-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 17:00 óra, helyszín a Talmud-Tórában.

Az esti ima előtt fél órával, sakk, kártya, kávé és tea várja híveinket!

Péntek esti ima: 17:00-kor a Hősök Templomban.

Szombat reggeli ima a Hősök Templomban: Sachrisz: 9:30

Tóraolvasás: 10:00 Muszáf ima: kb. 10:45

Vasárnap reggeli ima: 8:00-kor, esti ima: 17:00-kor, mindkettő a Talmud Tórában.

A péntek esti kiddust, illetve a szombat délutáni sálesüdeszt szintén a Talmud-Tórában tartjuk.

Sálesüdeszek kezdete a következő hetekben:

november 4. 16:00	november 11. 16:00
november 18. 15:50	november 25. 15:50

rekei, unokái és dédunokái, a magyar zsidók mindig hálásak lesznek neki azért, amit végzett. Azért, amit ma is végez, aktív, 95 éves kutatóként. Magyar zsidóként, aki, ahogy Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek (MAZSIHISZ) elnöke üdvözlő beszédében elmesélte, a fellépése előtti fogadáson fejből elszavalta vendéglátóinak hibátlanul a Szeptember végén-t. Büszkén mond-

lyettes. Az idén 95. életévét betöltő Braham politológusként generációkat nevelt, míg történészként tudósok sokaságát indította el a pályáján, s támogatta az SZTE oktatóit és diákjait is. A rendezvény végén Heisler András a Mazsihisz nevében emléklapett átadásával mondott köszönetet Braham több évtizedes munkásságáért.

(Forrás: www.mazsihisz.hu)

Kórusunkat hallgatva sátoroztunk Mosonmagyaróvárott

Mint arról korábban lapunkban beszámoltunk, a Dohány kórus tagjai több alkalommal is nagy sikerrel szerepeltek Szombathelyen. Ez adta az ötletet Ligeti Lászlónak, a mosonmagyaróvári közösség veze-

kultúrális” sátoros ünneplésre. Szintén meghívták a Hit Gyülekezete által támogatott Kinneret kórust is, amely idén már második alkalommal lépett fel Óvárott a szukkotli sátorban.



tőjének, hogy meghívja kórusunkat az idei szukkotli ünnepségükre, amelyet Szukkot 2. félünnepi napján, október 8-án, vasárnap tartottak.

A meghívás természetesen nem csak a kórusnak szólt, közösségünk tagjait is invitálták egy kedves, sütögetéssel egybekötött, „multi-

Közösségünk vezetése anyagi forrást is biztosított a kórus felépítéséhez, illetve a főbbink vezetésével elkísérő csapatunk óvári látogatásához. A helyszínen ugyan kissé hideg sátor, ám annál melegebb fogadtatás várt bennünket. Igaz, a viharos szél már a program elején feltépte egy darabon a



sátor tetejét, de így legalább valóban kilátásunk nyílt a szabad égboltra is...

Az immár 4. alkalommal felállított szukkotli sátrat megtöltő közönség részben a helyi zsidó közösség tagjaiból, érdeklődőkből, továbbá az óvári kilével együttműködő szombathelyi, soproni és zalaegerszegi közösségek meghívott képviselőiből állt.

A koncert a szejdat követően kezdődött. Főbbink sok korábbi programhoz hasonlóan újra magára vállalta a konferanszié szerepét, s könnyed stílusban jelentette be a különböző számo-kat. Lázár Zsiga, kórusvezetőnk vezényletével először a két csapat közös produkcióval állt színpadra, s aratott nagy sikert, különösen a Nabucco Szabadság-kórusának előadásával.



Fotók: Gyertyános András

A DOHÁNY KÖRZET NOVEMBERI PROGRAMJA

Minden hétköznap reggeli ima 7:30, esti ima 17:00 a Talmud-Tórában, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel ima 8:00, esti ima 17:00 a Talmud-Tórában.

- November 3. Esti ima a Hősökben 17:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
- November 4. Reggeli ima a Hősökben 9:30.
Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 16:00
- November 7. *Zsidóságunk alapjai tanfolyam* az esti ima után a Talmud-Tórában
- November 10. Esti ima a Hősökben 17:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
- November 11. Reggeli ima a Hősökben 9:30
Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 16:00
- November 14. *Zsidóságunk alapjai tanfolyam* az esti ima után a Talmud-Tórában
- November 17. Esti ima a Hősökben 17:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
- November 18. Reggeli ima a Hősökben 9:30
Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 15:50
- November 19. **Kulturális Páholy: Kövek üzenete: Jancsó Miklós emlékest** Vendégünk a művész özvegye, **Csákány Zsuzsa**, 15:00. *Goldmark-terem*
- November 21. *Zsidóságunk alapjai tanfolyam* az esti ima után a Talmud-Tórában
- November 24. Esti ima a Hősökben 17:00, utána Kiddus a Goldmark-teremben *Vendégünk az újvidéki hitközség*
- November 25. Reggeli ima a Hősökben 9:30
Esti ima és sálesüdesz a Talmud-Tórában 15:50
- November 28. *Zsidóságunk alapjai tanfolyam* az esti ima után a Talmud-Tórában

Ligeti László hitközségi elnök köszöntötte a vendégeket, majd Totha Péter Joel főrabbi méltatta az ünnep jelentőségét. Ezután Frölich Róbert főbbink adott az alkalomhoz illő, oldott hangú, ám annál mélyebb mondanivalójú tanítást, amelyben kiemelte a nyitottság és a vendégszeretet fontosságát.

Közben elindult a szeuda előkészítése, amelyhez a macesz-gombócós húsleveszt mi vittük. Sőt, azt is bebizonyítottuk, van (kóser) sütnivalónk is, amit ugyancsak magunkkal vittünk. Némi, a szakácsokat könnyekre fakasztó füstködben elkészültek az étkek, melyeket elfogyasztottunk, miközben kórusunk a Kinneret együttesével a koncertre próbált. Ebből már tudtuk, közös fel lépésre is készülnek, amely izgalmasnak ígérkezett.

Ezután a Dohány kórus Fekete László, Rudas Dániel és Király Miklós nagyszerű szólóival tarkított önálló fellépése következett. Rövid imánkat követően a 2012-ben, Harmath Ágnes vezetésével megalapított, nevét Dávid király hangszeréről választó Kinneret kamarakórus lépett a színpadra. A Sabbatsong együttesrel is gyakran szereplő, már a Dohány és a Hegedűs Gyula utcai zsinagógákban is fellépett kórus héber és magyar nyelvű zsolttárok, valamint klasszikus egyházi és modern izraeli dalokat adott elő. A koncert végén a Kinneret táncba hívta a közönség hideggel dacolva kitartó tagjait is, erre sajnos nekünk már nem jutott időnk, mert a nagyszerű est végén elindultunk haza.

(Gy. A.)

„Költőnk és cora” – József Attila a Kulturális Páholyban



A nyári szünet után, az őszi nagyünnepek elmúltával október 22-én indult újra a Goldmark színpadán a Dohány Kulturális Páholy. Ez alkalommal József Attila volt a vendégünk, Galkó Balázs előadóművész és Gerendás Péter énekes közvetítésében.

Mindjárt a műsor elején magyarázatot kaptunk a címre, amely nem elírás, hanem tudatos utalás a Cora áruházra, a korunkban zajló az értékek keveredése miatt. Ezt az előadók azzal is illusztrálták, hogy kezdésként Lázár Ervin és

Örkény István írásait idézték, és a közismerten család-szerető Gerendás Péter lányához írt dalát is meghallgathattuk, aztán azt is megtudtuk: már neki is van iPhone-ja. A jól ismert „Hotel California” pedig előbb a Kalinkába, majd a Hevenu sálom... dalba ment át, illusztrálva a címben jellemzett érték-összemosódást.

Ezután mélyebben is behatolhattunk József Attila világába. Amely azonban korántsem volt olyan csodálatos, mint ahogy azt Armstrong megénekelte.

„A semmi ágán ül szívem” és „okos fejével biccent, nem remél”, írta a költő. A „Szigeten” tört rá a nyomasztó érzés a barna inges fasizmus előretörése, a „keleti álm” erőt-tetése miatt. Ignotusnak írt „Alkalmi versében a szocializmus állásáról” az emberi alkotást letipró „hitvány és láthatatlan hatalmak” ellen emel szót, és felteszi a kérdést: „A dolgos test

s az alkotó szellem, mondd, hogy törhetne egymás ellen?” A „szegénység szennylepleiben” bolygó költő a végtelen szeretet szavait kiáltó Smá Jiszróél-ból nyer biztatást, vigasztalást. „Utolsó harcos”-ként, ki, ha nevet, „az

Isten is örül”, azt mondja: „Ember, ne csüggedj, sorsod lesz a hit”.

A „bankárok és tábornokok” idejét élő, napokig éhező költőn időről időre mégis „lány bánat” lesz úrrá. „Szállhatnék, de nem merek” – írja keserűen. Thomas Mann-t ugyanakkor, mint a fényt és reményt hozó, „fehérek közt egy európai” köszönti lelkesen. „Ars poetica”-jában pedig a „való világot hörpintő”, aljas, nyomorító hatalmakat sziszegve sem szolgáló,



szabad ésszel szolgáló ostobát nem adó költő így üzen az utókornak: „Még nem nagy az ember. De képzelet, hát szertelen. Kísérje két szülője szemmel: a szellem és a szerelem!”

Az előadók, az eredeti versekből némileg kilépve, képzelet-béli beszélgetést is folytattak a költővel, némileg átírva, újraírva annak verseit a mai korra, az előadás végén „A számokról” szóló költeménye soraival eredményesen biztatták a közönséget közös éneklésre: „Vegyetek erőt magatokon - Adódjatok össze, Hogy ropant módon felnövekedvén, Az Istent is, aki végtelenség, Valahogyan megközelítsék.”

Az „éneket, mosolyt, sírást és nevetést” ígért előadás sikerét – amelyre a vártól méltatlanul kevesebben voltak kíváncsiak, különösen körzetünk tagjai közül - a jól összeválogatott verseken túl nagyrészt az érzelem-gazdag előadóknak köszönhetően.

Reméljük, hogy a Páholy idej két további rendezvényén nagyobb lesz majd az érdeklődés. November 19-én Jancsó Miklós emlékestnek ad otthont a Kulturális Páholy (erről bővebben a Dohány körzet novemberi programjában, illetve a Pesti Sólet 10. oldalán látható plakáton).

December 10-én Nádasdy Ádám nyelvész, költő, esszéista és műfordítót várjuk a „Páholyba”. Mindkét est házigazdája a Páholyban most debütált Galkó Balázs színművész lesz.

Fotók és szöveg: Gyertyános András

Gondolatok egy „EMBER”-ről...

Hétköznap van, kedd este. Folyamatosan érkeznek a Goldmark-terembe a tiszteletet, szeretetet, vagy éppen hálát, megbecsülést érző vendégek.

Itt vannak a MAZSIHISZ és a BZSH vezetői, főbbik, kántorok, családtagok, barátok, ismerősök, és a Dohány körzet tagjai.

Már készülődik a „TÁRSULAT”, a Scheiber iskola diákjai. Név szerint: Bakos Dániel, Kende Kata, Keszler Ábel, Lóránt Gergő, Molnár Sára Topáz, Perlaki Laura, Petrács Panni és Tábori Omri - valamint Kardos Dániel tanár, a zenei rendező és az előadás „motorja”, szíve, lelke, az iskola igazgató-helyettese, Kiss Henriett. Ők az EMLÉKEST lelkes megvalósítói. Az ajtón plakát: In Memoriam Dr. Dancz Gábor.

Ki volt Ő?

Egy kiváló ember, egy kiváló orvos, egy kiváló - hitét gyakorló- zsidó!

Magas szaktudással és mély empátiával gyógyított, aktívan részt vett körzete életében, segítette és támogatta az embereket egész életén át. Polihisztor, aki hivatásán túl is minden iránt érdeklődő és komoly tudással rendelkező ember volt. Fogékonysága a tudományokon kívül is megmutakozott, ennek köszönhette rendkívüli lexikális ismereteit. Szabad idejében – az egykori kisdíák – iskolája fennállásának 90.évfordulójának alkalmából írt egy két jelenetből álló darabot, egykori tanáráról. Így emlékezett meg Gellért Endréről, aki a háború után újjászerveződő zsidó oktatás tanfelügyelője volt.

A „Nem baj, ha remekmű” című előadás tisztelgés volt mindkét remek ember emléke előtt, amit nagy átéléssel és örömteli játékkal mutatott be a kis „Társulat”.

Az est ünnepélyességét fokozta Fekete László, a Dohány utcai Zsinagóga főkántora és Ferenczy Eszter zenei közreműködése. Köszönet érte.

Nádel Tamás

Őszi ünnepek, születésnapok, móka, kacagás



Fotók: Szentgyörgyi Ákos

jellemezte a Dohány körzetet az elmúlt bő egy hónapban. Zsinagógánk megtelt újévkor és Jajm Kippurkor, a sátor ismét csodásan feldíszítve várta a híveket Szukkajsz hetében, s persze ismét a cukrokért ugráló, futkározó gyerekek zsvijától volt hangos a Dohány Szimchász Tajró este.

Az elmúlt évek hagyományaihoz híven ezúttal sem feledkeztünk meg születésnaposainkról. Sőt! Szeptember 16-án két ünnepelt, Hajdu Péter és Róna Iván látta vendégül a kilét. Előbbi az ajándékok mellé Siklósi Miklós barátunktól egy verset is kapott. Sokan kérdezték, hogy miért pont a Vén cigányt

lich Róbert országos főrabbi, zsinagógánk főrabbija ünnepi beszédében kiemelte, Tamás személyében nem csak egy kiváló elkötelezett elnököt, de barátot, és jó embert is tisztelhet.

Az este során számos meglepetés várta az születésnapost. Kezdeként színpadra lépett egyik kedvence, Varga Ferenc József humorista, aki műsora után pedig – az ünnepi vacsora során – asztalánál foglalt helyet. Bangó Margit, Kossuth-díjas előadóművész is megtisztelt bennünket. Nem maradhattak el a köszöntők sem, így többek közt Littner György és dr. Ruzs Zoltán is üdvözölte „a hetvenest”. S persze szót kért – az est folyamán többször is – Siklósi Miklós... Tamás az ajándékok mellé átvehetett egy „Oscar-díjat” is főrabbinktól.

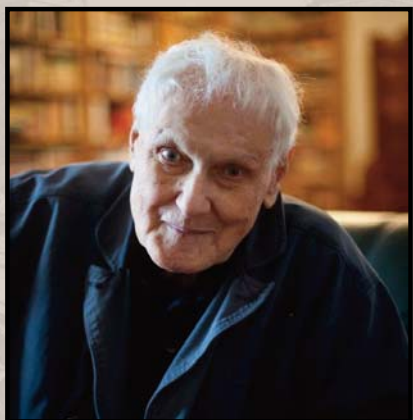
A hosszúra nyúlt este, az ízletes ételek sorát természetesen a szüle-



Mozgalmas és jó hangulatban bővelkedő hetek állnak mögöttünk. Ahogy az ilyenkor lenni szokott sorra jöttek az őszi nagyünnepek. Ráadásul előtte és közben születésnaposainkat is köszönthettük. Így nem csoda, hogy rengeteg mosoly

A Dohány Zsinagóga Alapítvány Kulturális Páholya

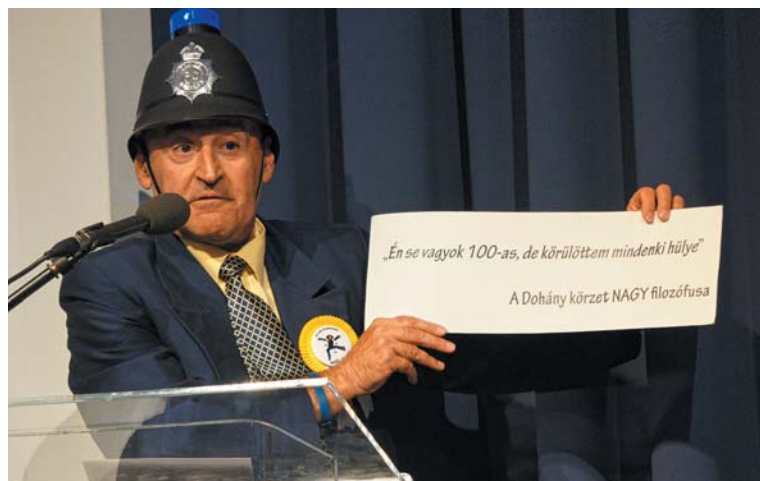
„Kövek üzenete” – Jancsó Miklós emlékest



A film vetítése után **Galkó Balázs** beszélget **Csákány Zsuzsával** a rendező özvegyével.

A rendezvény ingyenesen látogatható

Goldmark Terem (1075 Budapest, Wesselényi utca 7.)
2017. november 19-én, 15:00 órakor.



szavolta. Nos, most eláruljuk. A „művész” cselhez folyamodva, Frölich Dűnyő segítségét kérte, tudja meg, mi nagyapja kedvenc verse. Hát ezért...

Következő vasárnap elnökünk, Nádel Tamás 70. születésnapja alkalmából jöttünk össze majd százan a Goldmark-teremben, bár annak bejáratánál furcsa „figurák” fogadtak bennünket... Családtagok, a Dohány körzet tagjai, barátok érkezünk sorban, hogy köszöntsük a mindig jókedvű, ám most feltűnően meghatott elnökünket.

Nádel Tamás 2000-től tagja a kilének, bár három éve választottuk elnöknek, már korábban is rengeteg feladatot vállalt magára. Dr. Frö-

tésnap (dobos)torta zárta. A jó hangulatra mi sem jellemzőbb, hogy csak nagyon lassan és későn távozott a társaság a Goldmarkból...





Dési János

„A zsidóellenes érzelmek eltűnnek innen is”

Az október 5-én elhunyt Giorgio Pressburgerre, a pesti zsidó múlt egyik nemzetközileg is ismert írójára emlékezünk egy húsz évvel ezelőtti interjú részletének felidézésével. A magyar származású olasz író 1956-ban hagyta el Magyarországot ikertestvérével, Nicolával. A '80-as években sikert arattak Történetek a nyolcadik kerületből című novelláskötetükkel, amelyben a józsefvárosi zsidók életét idézték fel. A könyv a világ számtalan országában jelent meg. Aztán a '90-es években Giogrio a pesti – mi több józsefvárosi - Olasz Intézet vezetője volt, interjúnk is akkor, és ott készült.

– Szép pályát írt le. A VIII. kerületből, ahol született, visszajutott ide, a VIII. kerületbe, az Olasz Kultúrintézet élére.

– Igen. És?

– Az véletlen, hogy az Olasz Intézet is ebben a kerületben található. De érdekes, hogy kulturdiplomataként tér vissza gyermekkorra, művei helyszínére. Szokott még sétálni is a Teleki tér, vagy a Dankó utca környékén?

– Gyakran. Él ott egy idős rokonom - az utolsó - hetente kétszer-háromszor is meglátogatom. Éppen a Teleki tér és a Népszínház utca sarkán. – Egyik novellájában felidézi, mennyire meglepődött, mikor sok-sok év után újra elment a Nagyuvaros utcai zsinagógába, mert nagyobbra, fényesebbre, izgalmasabbra emlékezett. Most milyen végigmenni ezeken a nem túl vidám utcákon?

jöttem. Azt, hogy én ki vagyok, soha nem tagadtam. Írtam róla eleget.

– A Zöld elefánt című regényében a nagypapa egy zöld elefánttal álmodik, s a rabbi magyarázata szerint ez azt jelenti, hogy valaki még sokra viszi a családból. Ön lenne az, aki beteljesíti a nagypapa álmát?

– Tudja, a fiatalon meghalt német költő Georg Büchner olyasmint mondott, hogy a génusz is csak egy kis hab az idő és a történelem végtelen hullámain.

– Vagyis?

– Egyik hullám hoz, a másik elvisz.

– Azért a könyvek megmaradnak.

– Egy ideig.

– Messzire jutott a Teleki tértől, ha nem is földrajzi értelemben. Mi is van akkor a nagypapa álmának a beteljesülésével?

– Nem szabad azt hinni magunkról, hogy fontosak lennénk a világnak. Nekem szerencsém volt, sok borzalmon mentem keresztül, de rengeteg jón is.

– Mintha a borzalmas dolgokról szívesebben írna. Összeszűföldőve, éhezve borzasztó körülmények között a védett házban, vagy a papa munkaszolgálatos kalandjai, a nagyszülők meggyilkolása.

– A szörnyűségek is az élethez tartoznak. Ha valaki ezt nem akarja tudomásul venni, és csak rózsaszín dolgokról ír, az nagyon pesszimista, mert azt hiszi, az emberiség menthetetlen.

– A 44/45-ös történeteiben szereplő nem zsidók, csak elvéve segítenek a reménytelen helyzetbe került zsidó honfitársaikon. Olyasmiket ír, kiköpnék, amikor látják, hogy elviszik őket.

Visz-szajött ebbe az országba, ahol kiköptek, ahonnan hagyták elvinni, meggyilkolni rokonai jó részét. Sikerült magában lezárni a múltat?

– Iszonyú dolgok történtek. Több olyan embert ismertem, aki visszajött a munkaszolgálatból, vagy a haláltáborból, ám megölték a kisfiát, a kisleányát, a feleségét. Ki lehet ezt heverni? Nekem még ma is kegyetlenül fáj, hogy a nagyszüleimet meggyilkolták.

Ám a világ változik. Új generációk nőttek fel, akik másként gondolkodnak. Az előítéletek, a zsidóellenes érzelmek el fognak tűnni a földnek ezen részéről is.

– Megjavulnak az emberek?

– Nem, azt nem hiszem. Ám más kérdések lesznek fontosak.

– Nézze, a VIII. kerületet, ahol zsidók már nem élnek, annál inkább cigányok. S milyen előítéletességgel kell megküzdniük...

– Még egy darabig talán. S azt se felejtse el, velük nem ismétlődhet meg, ami a zsidókkal. Egyébként ebben a kérdésben optimista vagyok. Ha valaki a mai világban az előítéleteket élezi, az a tegnapi világban tartani sokáig az embereket. Legfeljebb még egy-két generáció és higgye el, vége.

– És akkor eljön a szép világ.

– Miért ilyen ironikus? Nem hiszi? Egyébként tudom, nem lesz „szép”, se jobb, de más.

– A könyveiben másként ír ezekről a dolgokról. Talán ott is elnéző, de mintha kevésbé bízna az emberek változásában.

– A globális gazdaság korában a faji kérdés teljesen értelmét veszíti. Lehet, aki itt él másként érzi, mert itt még akadnak csoportok, amelyek fajgyűlöletre uszítanak. Látja, Olaszországban már nincsenek ilyenek. S mert én mégiscsak ott éltem, nincs a fejemben, hogy ez létezik. És ez nem is változik meg, amíg nem találkozom ilyesmivel.

– Későn kezdett írni. Addig érlelődött a téma, a józsefvárosi zsidók élete?

– Egy szép napon, amikor egy Singer regényt olvastam, belém hasított, ha ő írhat ilyet Lengyelországról, ahonnan származik, én is írhatnék arról, ahonnan származom. És akkor az ikertestvéremmel nekikezdtünk. Ma - természetesen - másként csinálnám...



– A Népszínház utcában nagyon szépen megcsinálták a kövezeteket, persze a házak...

– És az emberek?

– Mások laknak ott, mint az én gyerekkoromban. Az a zsidó világ eltűnt. Nincs tovább. Nem élnek azok, akik között a gyermekéveimet töltöttem. Sokat kerestem az elmúlt évtizedekben azt a világot, de már más foglalkoztat.

– Olaszul írt, nagy sikerű novellái, regényei a Teleki téri, Dankó utcai zsidók között játszódnak. Mit jelent ez egy itáliainak? Meg lehet érteni a történeteket, ha nem tudom milyen a Kun vagy éppen a Nagyuvaros utca?

– Meg! Miért is kellene pontosan ismerni a helyszínt? Az csak az irodalmi legenda része, de nem kötődik határokhoz.

– Mínek tartja most magát? Az olasz kultúra képviselőjének, vagy inkább ennek a letűnt zsidó világ egyik utolsó megszemélyesítőjének?

– Hivatalos feladatomban az olasz kultúra terjesztése, megismertetése Magyarországon. Ezért



Kitűnő zsidók - kitüntetett zsidók

(V.) – Falk Zsigmond

Hosszas előkészítő munka után indul új sorozatunk, mellyel azoknak kedveskedünk, akik szeretik a régi történeteket, régi dokumentumokat, a régiségeket, a történelmet, vagy az írásokat melyek összefüggnek a zsidó múlttal-jelennel. Reméljük Önök hasonló szeretettel fogadják, s várják majd a következő számot, mint a képeslapok esetében. A E havi számunk „főszereplője” egy kimondottan izgalmas életű figura, (lovag) Dr. Falk Zsigmond, mára már szinte teljesen elfeledett író, szerkesztő. A korabeli sajtótermékek sokszor magyarországi zsidó lovagnak is titulálták!

Mielőtt kitérnénk Falk lovag bemutatására, érdemes tudni róla, hogy a korszak legrangosabb érdemrendjeivel tüntették ki királyok, uralkodók! Mellén ott ékeskedett a Vaskorona Rend III. osztálya (e kitüntetéssel nyerte el lovagi címét is!); a Francia Becsületrend lovagkeresztje; a Belga Lipót Rend lovagkeresztje; és nyakában, a Portugál királyi Krisztus Rend Nagytiszti fokozatának középkeresztje, mellén az érdemrend csillaga. Ha megnézzük ezt a sok remek érdemrendet, akkor egy biztos szemet szúrhat a cikk olvasójának, mégpedig az, mit keres egy zsidó kitüntetései között a Portugál Krisztus Rend egyik legmagasabb fokozata, és miért kapta a Francia Becsületrendet?

Szokásunkat követve a sok kitüntetés közül egyet, a Krisztus Rendet választottam ki, hogy bemutathassam Önöknek.



A kitüntetésről:

A rendjel sokáig Portugália legmagasabb kitüntetése volt, később vált egyházi jellegűvé, majd lett világi rendjel. Eleinte csak nemesi és katolikus származásúak kaphatták. Magát a rendet a templomos lovagok 1118 körül hozták létre. A kitüntetést I. Dénes portugál király 1317-ben hozta létre, azon lovagok számára, akik az európai kereszties mérszárlások során nagyobb vagyontokat szerezve, azokból adakoztak az ország felfedezéséhez. Az érdemrend az 1900-as évekig egyazon formában került adományozásra, majd azt követően változtattak az adományozási okiratokon és újabb fokozatokat hoztak létre. Nagymestere eleinte a király volt, majd az állam elnöke lett. A rend tagságát 8 fő alkotta, akik a nagymester segítségét is el látták az adminisztratív feladatok elvégzésében. Alattuk dolgozott 450 ún. komtur (ajánló). A rend az idők folyamán érdemrenddé változott és a pápai szék legmagasabb érdemrendjévé vált. Létezett a katonai tagozat részére adományozott fokozat, a polgári tagozat és a külföldi személyek részére adományozott is.

Nagyon ritkán adományozták katonai, vagy polgári téren szerzett érdemekért, bel- és külföldi állampolgárok részére.

A kitüntetés jelvénye keskeny aranszegélyű vörös zománcozott kereszt, rajta fehér, szintén zománcozott, latin kereszt fekszik. Felette arany díszítményen, arany korona látható, szalagja vörös színű és nyakban viselik. A csillag ezüst színű, ún. gyémántozott hatású, rajta zöld tölgy-koszorúban a rendjelkereszt látható.

Az adományozotról:

Falk Zsigmond Pesten született 1870-ben és ott is halt meg 1935-ben. Jogi tanulmányait Budapesten végezte el. Diplomáját meg-

szerezve került a Pesti Könyvnyomda Rt.-hez, ahol megtanulta a nyomdászatot is.

Az évek során egyre magasabb pozíciókat töltött be, végül a nyomda vezérigazgatója lett.

Hatalmas tudásszomja, a szakma iránt érzett alázata és a nyomdászatra, irodalomra mindig nyitottsága arra ösztökölte, hogy hosszabb időt töltsön Európa több országában és az USA-ban tanulmányúton.

Falk loagnak köszönheti az ország az első ölmuszédógépet, és neki köszönhető a hangjegymetszés és a zeneművek nyomtatása is!

Polihisztor mivoltát mi sem jelzi jobban, hogy zenekritikusként is több elismerést szerzett. Maga alapította meg, és tíz éven keresztül szerkesztette a Magyar Dal című zenei szaklapot.

1894-től az Ország-Világ című hetilap szerkesztője lett.

Kiváló munkásságát számos értékes szakmai írás, regény és útirajz jelzi.

Bár zsidó származását sosem tagadta meg, az asszimilációnak köszönhetően később áttért a katolikus hitre. Sírja a Farkasréti Temetőben található.

Az adományozások és azok okai:

A már említett portugál kitüntetéséről kevés információ maradt fenn, de vélelmezhető, hogy vonzódása Portugáliához, melyről könyvet is írt (Budapesttől Liszabonig – úti rajzok – 1902. Pesti Könyvnyomda Rt. címen), továbbá utazásai során tett látogatása a szakmai és nemesi körökben tették lehetővé számára, hogy felhívja magára a figyelmet, s kiérdemelje a rend adományozási tanácsosainak felterjesztését az adományozásra.

A milleneumi ünnepek idején lovag Falk Zsigmond már királyi kereskedelmi tanácsos és a Pesti Könyvnyomda Rt. elnökeként



vehette át Ferenc Józseftől a Ferenc József Rend lovagkeresztjét.

Falk Zsigmond számos világiállításon öregbítette nyomdájának hírnevét. Az 1878-ban megrendezett párizsi világiállításon alkalomával az a megtiszteltetés érte, hogy a kormánybiztosság tagjává választották, így érdemessé vált a Francia Becsület-rend lovagkeresztjére is.

Művei:

A sokszorosító ipar Magyarországon (Bp., 1896)

Sok mindenről (elbeszélés, Bp., 1902)

Mindennapi történetek (elbeszélés, Bp., 1903)

Mozgó fényképek (elbeszélés, Bp., 1904)

Az énekesnő (elbeszélés, Bp., 1905)

Repülünk (elbeszélés, Bp., 1910)

A söntéstől a rivaldáig (regény, Bp., 1912)

Egy kis zugból (Bp., 1921)

Források:

Pallas Nagylexikon, Zsidó lexikon, Wikipedia, OSZK

Izsák Gábor

ŐSZI WELLNESS VARÁZSLATOK TELE ÉLMÉNNYEL ÉS ÉLETTEL... ...mert a Balaton partja ősszel sem pihen.



HUNGUEST HOTEL
BÁL RESORT
BALATONALMÁDI
★★★★

Hosszúúúú hétvégék - Dupla élmény szinte fél áron*

2=4 AKCIÓ MÁR 35 600 FT / FŐ / 4 ÉJ ÁRON*

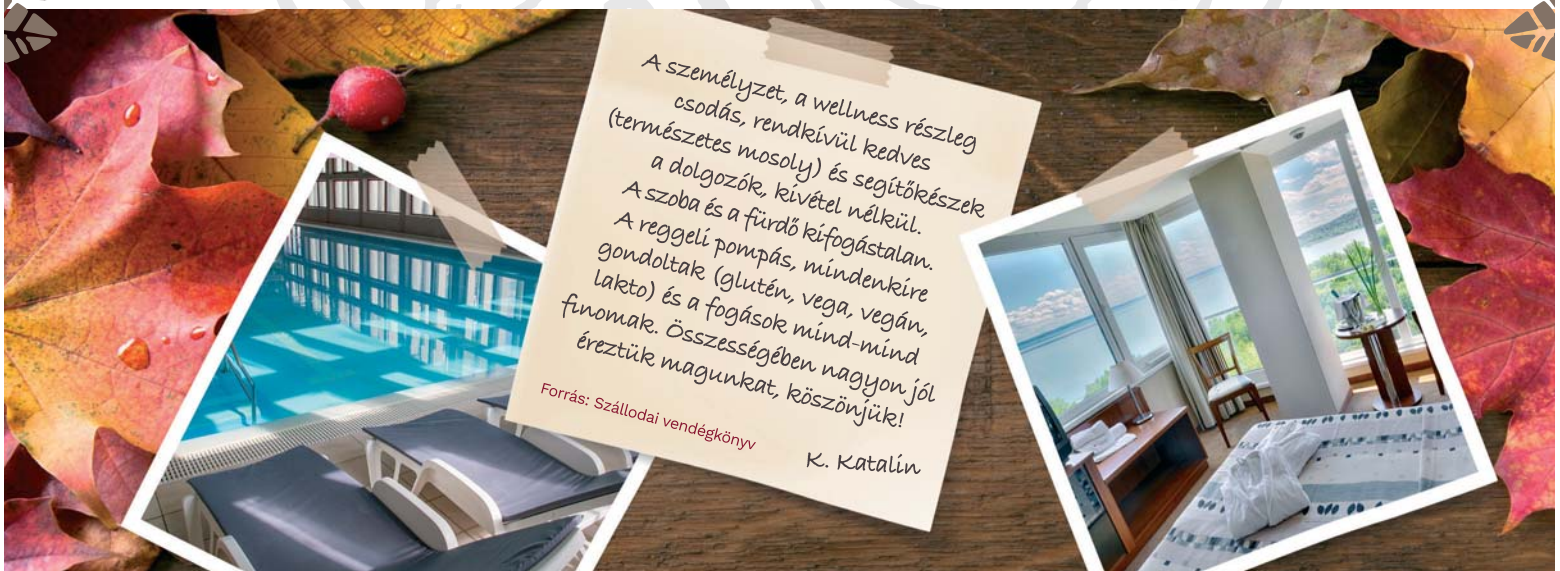
- ◆ pénteken és szombaton félpanzióval ◆ a plusz 2 éjszaka reggelis ellátással, kávé és süti délutánnal
- ◆ wellness élményekkel és a Balaton ősszel is gyönyörű világával

Hétköznapi wellness a'la carte – Legyen vendégünk egy éjszakára*

2=3 AKCIÓ 26 700 FT / FŐ / 2 ÉJ*

- ◆ kizárólag vasárnap-csütörtök éjszakákon ◆ 2 éj félpanzióval, a 3. éjszaka reggelis ellátással, kávé és süti délutánnal ◆ 30% wellness kedvezménnyel

*AKCIÓS AJÁNLATAINK CSAK KORLÁTOZOTT SZÁMBAN FOGLALHATÓK 2018. JANUÁR 31-IG, KIVÉTEL AZ ÜNNEPI ÉS KIEMELT IDŐSZAKOKBAN.



FOGLALÁSNÁL HIVATKOZZON A HHB1709 KÓDRA!



Szentgyörgyi Zsuzsa

Egy közép-európai mérnöksors: Benedikt Ottó

Ezzel a címmel jelent meg könyvem 2005-ben a Typotex Kiadónál. A kötet egykori mentoromról, egy főnökömről, a szeretett, tisztelt – és ugyanakkor, nem egyszer, bizony majdhogynem embertelenül is megnyilvánuló -- Benedikt Ottóról szól.

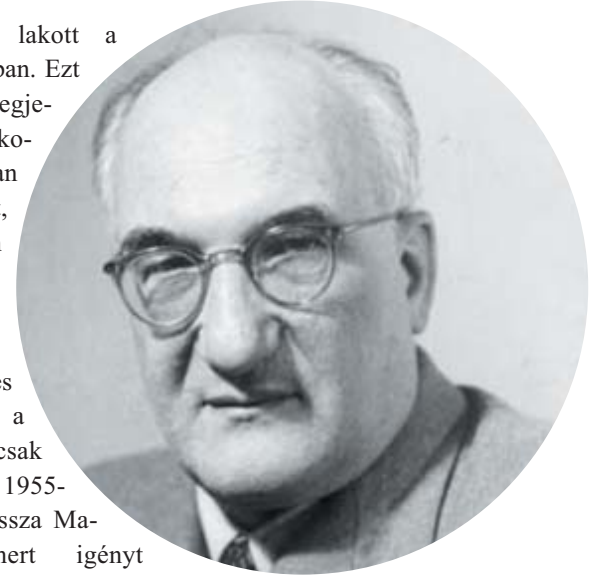
Rendkívül figyelemreméltó ember volt, és érdekes már vezetéknevének eredete is. A történet így szól róla: „Valamikor a 18. században élt Morvaországban egy híres, nagy megbecsülésnek örvendő tudós rabbi: Benet Mordechai, akit egész Morvaország főrabbiává választottak. Olyan bölcs és híres tanító volt, hogy a császárként szabadszelleműnek számító II. József is kikérte a tanácsát. Az uralkodó annyira kiválóan találta a rabbit, hogy felajánlotta, bármikor meglátogathatja őt Bécsben. Mi több, állítólag öröklődő bárói címet is adományozott neki, a nevét pedig latinossá változtatta. Így lett Benetből áldott, vagyis Benedikt.”



E szellemi örökségnek másik érdekessége, hogy Ottó édesapjából ennek befolyására nem lett orvosvezérezredes a K.u.K. hadseregben. Bár Dr. Benedikt Vilmos egyáltalán nem volt vallásos, mégsem lehetett rábeszélni, hogy térjen át katolikus hitre, ugyanis csak így lehetett volna ezredesből tábornok. Makacsul úgy vélte, a vallási áttérés méltatlan lenne a névadó nagy rabbi őshöz.

A fiú, Ottó is kemény akaratú, erős ember lett, de ő messzemenően nem a cadik ős példamutatását követte, bár ő is tudós és bölcs emberré vált. Tekintélyes és jó módú nagypolgári családban nevelkedett (anyai nagyapja ismert osztrák gyáros volt, apja ezredes), ő mégis lázadó, forradalmár lett. A háborúban a fronton szolgálva is konfliktusokba került egyes tisztekkel szemben, majd ezután részt vett az 1919-es kommunben. Állítólag Kun Béla egyik titkára is lett alig húsz évesen, a bukás után pedig sikeresen megszöktetve a börtönből „hazamenekült” Bécsbe. Itt mérnöki tanulmányokat folytatott. Tehetsége már korán megmutatkozott, egyebek között a „Benedikt-motor”-nak nevezett különleges erősítőgépre vonatkozó szabadalmával. Mérnöki szolgálatait felajánlotta a Szovjetunióknak, több ízben meg is hívták Moszkvába. Megfosztották osztrák állampolgárságától, mivel jelentős, aktív szerepe volt az osztrák kommunista mozgalomban. Ekkor kivándorolt a Szovjetunióba, ahol állampolgárságot kapott, sőt, egyúttal elismerték osztrák állampolgárságát is. Szerencsés módon kihúzta magát a politikából, csak a szakmájának élt, ami, a múlt század harmincas éveinek közepétől a negyvenesek elejéig, a sztálini terrorban egyúttal a túlélés zálogát is jelentette. Túlélését biztosította, hogy továbbfejlesztett erősítőgépe, az autodin nagy elismertségre tett szert, kiválóan hasznosították az egész SZU-ban, egyebek között a vasúti közlekedésben. Kandidátusi disszertációját rögtön „nagy” doktorinak fogadták el, tanszékvezető lett az egyik fontos moszkvai egyetemen. Ő és családja három-

szobás lakásban lakott a főváros központjában. Ezt azért érdemes megjegyezni, mivel akkoriban Moszkvában boldog lehetett, akinek egyetlen szoba jutott egy keszerves sokszoros társbérletben. E nagy megbecsülés is lett oka, hogy a háború után csak viszonylag későn, 1955-ben kerülhetett vissza Magyarországra, mert igényt tartottak a munkájára. A „vissza” nem egészen pontos, minthogy a Szovjetunióbeli élete előtt voltaképpen főleg Ausztriában élt és ügyködött, felesége cseh volt, lányuk pedig egy szót sem tudott magyarul, amikor Budapestre költöztek. Magyarországon nagy megbecsüléssel fogadták: a Magyar Tudományos Akadémia levelező-, majd rendes tagja lett, a Budapesti Műszaki Egyetemen tanszékvezetői állást kapott, s hozzá egy kutató laboratóriumot is, amelyből később megalapította a méltán híressé lett intézetet, amely ma is sikeresen működik: a Számítás-technikai és Automatizálási Kutató Intézet (SZTAKI). Itthon is nagy elismertséget kapott munkássága, amit a Kádár-korszakban elősegített politikai múltja is. Több szakmai bizottság elnöke, vagy tagja lett. Jeles kitüntetések kapott, így Kossuthdíjat (1958), magas állami kitüntéseket, elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia legmagasabb elismerését, az Akadémiai Aranyérmét (1968). Mindezek ellenére, éppen a technika fejlődése nagy törést hozott életében. A hatvanas években már mindennapi alkalmazásban megjelentek az erősáramú félvezető eszközök, a tirisztorok. Ezek szinte



egyik napról a másikra elsöpörték az egyébként roppantul szellemes gépi erősítő megoldást, az autodint. A téma kutatását az Intézet leállította. Ám Benedikt nagyságát mutatta, hogy ellenállás nélkül visszavonult, és 1975-ben bekövetkezett haláláig tovább dolgozott a mágneses terek elméletén, amely témához jeles hozzájárulást jelentettek a munkái.

Benedikt Ottó nagy ember volt. Nagy volt fizikai valóságában is, majd két méteres magasságával. És nagy volt szellemileg, nemcsak kiemelkedő mérnöki és szervező tehetségével, hanem emberi mi-voltában is, élvezetes humorával, nagyszerű vitakészségével, megnyerő emberi tulajdonságaival. Utóbbiakra kétségtelenül rányomták bélyegüket a sztálini terror alatt át- és túléltek évek, de ezeket szerencsére felülmúlták természetének pozitív vonásai. Magam azt állítom, ha útját ifjú korában a másik égtáj felé, például az Egyesült Államokba veszi, gazdag ember és világhíres tudós lehetett volna belőle, akinek nevét ma szerte a világon Nikola Tesláéval együtt emlegetnék...

¹ Az idézet a Benediktről szóló könyvből származik (16-17. oldal)

MEGJELENT!

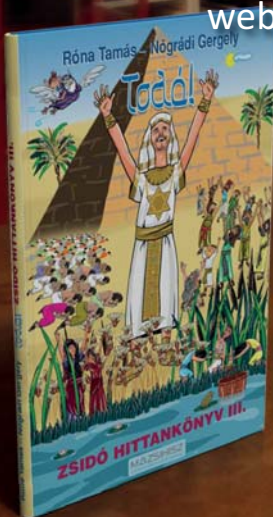
Róna Tamás és Nógrádi Gergely:
Todá!

Zsidó hittankönyv III. része

A kötetet legkényelmesebben
megrendelheti a

WWW.ZSIDOKONYVEK.HU

webshopban.



A kötet ára
bruttó
3570 Ft.-

Ganz Ábrahámné kóser szakácskönyve

Ismét megjelent Ganz Ábrahámné kóser szakácskönyve. A mű eredetileg Erdélyben az 1920-as években készült és jelent meg. Az eredeti nyomtatásból szinte lehetetlen hozzájutni, mivel azokat még a megjelenésekor elkapkodták a háziasszonyok és napi szinten használták.

Gasztronómiai értéke felbecsülhetetlen! Aki szereti vagy szeretné megkóstolni az erdélyi kóser zsidó konyha finomságait, mielőbb szerezze be a kötetet és főzzön belőle!



A kötet ára **2800 Ft** Megrendelhető:
www.zsidokonyvek.hu oldalon.

Dési János: Justitia nokiás doboza

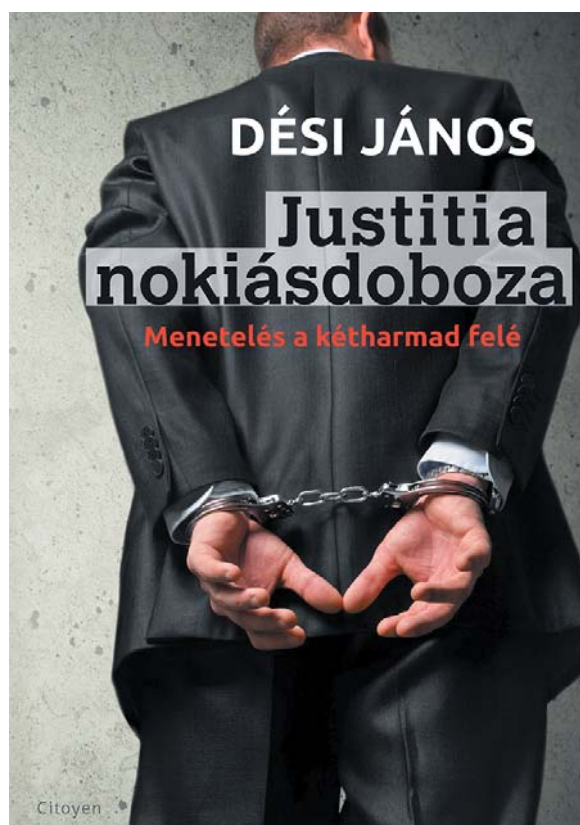
Százmillió végkielégítések, nokiás dobozba dugott megvesztegetési pénzek, feleslegesen megrendelt tanulmányok, hogy a csókosokat így fizessék ki. Hagyó-per, BKV-ügy. Lassan ez is elfelejtődik, mint annyi más fontos esemény.

Pedig ennek a történetnek alapvető szerepe volt abban, hogy a Fidesz megszerezte a kétharmadot.

Loptak? Csaltak? Hazudtak? Vagy egy ügyesen felépített csapdába estek bele történetünk szereplői, amelyet a Fidesz kampánygurujai ástak, akik szerencséjére a rendőrök és az ügyészek sokszor éppen azt tették véletlenül (véletlenül?), ami jól jött a kampányban?

Megpróbálom megérteni, mi történt. A világ bonyolultabb annál, mint hogy a „lopás” szóval írjuk le a történetet. Jogilag nem „lopás”, ha tízmilliókat kapnak emberek, akik a BKV-tól nyugdíjba mennek. Vannak törvények, amelyeket betartottak. Ám van természetes igazságérzetünk is. És valóban mi ez, ha nem pofátlanság.

Igen, akadnak gyanús üzletek más kérdés, hogy ami „gyanús” rögtön bűncselekmény-e?



A mai kormányzat gátlástalan pénzlenyúló akciói után szinte gyermekdedek azok az ügyek, amelyeket itt majd olvashatnak a vád részeként.

Ám, ha történtek „pofátlan” dolgok, akkor ezért legjobban a baloldali és liberális érzelműeknek kell felháborodniuk, hiszen ezekre hivatkozva tudta a Fidesz megszerezni a többséget – amelyet látjuk, mire használ. Ha túrhetetlennek tartod, amit a Fidesz tesz – nem hunyhatsz a szemet másik oldal esetleges bűnei felett sem. Eddig oké.

Ugyanakkor riadtan olvastam a rendőrségi ügyészégi jegyzőkönyveket, amelyekből kissejlett, ha valakit el akarnak intézni, szinte azt tesznek vele, amit akarnak. Jogállam és ártatlanság véelme? Esélyed alig marad, hogy egy tisztas eljárásban vizsgálják ki, mit tettél.

Ítéletet a bíróság hoz. Kérdésem: mennyire tud az igazságszolgáltatás független maradni a nyilvánvaló politikai nyomás ellenére is? A könyv megrendelhető a: https://www.libri.hu/konyv/desi_janos.justitia-nokias-doboza.html címen, illetve kapható a jobb könyvesboltokban.

Volt FBI-ügynök Anne Frank árulója nyomában



Vince Pankoke azt mondta, nem akar senkit sem bűnösnek kikiáltani. Csupán arról van szó, hogy karrierje végén meg akar oldani egy utolsó esetet. Az amerikai Szövetségi Nyomozóiroda nyugdíjas ügynöke újra megvizsgálja a dokumentumokat, hogy kiderítse, ki árulta el Anne Frank és családja búvóhelyét a Gestapónak 1944-ben.

Vince Pankoke vezetésével 19 igazságügyi szakértő dolgozik a lezáratlan aktákon az elmúlt évtizedben kifejlesztett új nyomozási technológiák segítségével. Az amszterdami Anne Frank Ház a csapat rendelkezésére bocsátotta archívumát, és üdvözölte a kezdeményezést. Filmre veszik, hogy majd online követni lehessen, ahogy történészek, pszichológusok és volt rendőrnemzők újra elemzik a bizonyítékokat. A kutatók megnézték azt az előadást, melyben színészekkel rekonstruálták a család letartó-

zatásának napját. Az FBI viselkedéstudományi részlegének egyik alapítója, Roger Depue elkezdte a korabeli tanúvallomások és interjúk elemzését.



Az Anne Frank Ház tavalyi tanulmánya arról szólt, talán mégis véletlenül fedezték fel a bujkáló családot, nem áruló adta fel őket. Később úgy ítélték, nincs erre döntő bizonyíték. Vince

Pankoke azonban a nemrég kutathatóvá tett, Amerikában tárolt dokumentumok között új információra bukkan, miközben felkészült a munkára.

A Sicherheitsdienst, vagyis a német biztonsági szolgálat precízen dokumentálta ugyan a letartóztatásokat, de úgy vélték: a Frank-ügy minden irata elpusztult az 1944-es bombázások idején. Pankoke olyan, Amszterdamból származó dokumentumokat talált, amelyekről korábban azt mondták neki, hogy nem léteznek.

– Van, amelyek elázott, vagy megégett, valamint német katonai nyelven írták, tehát eltart egy ideig az elemzésük. Találtunk listákat, amelyeken elárult és letartóztatott zsidók szerepelnek, ezen

kívül informátorok és Amszterdamban élő Gestapo-ügynökök listáit – mondta Pankoke. – Mindet felvisszük az adatbázisba, hogy a feldolgozással fény derüljön az összefüggésekre. Nem akarok senkit bűnösnek kikiáltani, csak karrierem végén meg akarok oldani egy utolsó esetet. Az igazságnak nincs törvényes elévülési ideje – tette hozzá.

A lezáratlan akták új vizsgálatát hivatalosan október elején indították el: felhívást intéztek azokhoz, akiknek információjuk van a korabeli amszterdami Joordan kerülettel kapcsolatban, ahol egy csatornaparti raktár rejtett részében bujkált a Frank család két éven át, amíg 1944. augusztus 4-meg nem találták őket.

A bujkálás alatt naplót író kislányt előbb a westerborki gyűjtőbe, majd az auschwitzzi koncentrációs táborba szállították, végül Bergen-Belsenben halt meg 15 évesen, tífuszban. Otto Frank Auschwitzból hazatérve tudta meg, hogy egész családja, felesége és két kislánya, valamint a velük együtt bujkáló négy ember mind a haláltáborok áldozatai lettek.

A cél, hogy a nyomozást befejezzék és nyilvánosságra hozzák az eredményt a Frank család megtalálásának 75. évfordulóján, 2019. augusztus 4-én. A kutatásról bővebben is olvashatnak a <https://www.coldcasediary.com/> oldalon.

(Forrás: MTI és <http://wgnradio.com>)

Elkészült az új tábla

Egyrészt szomorú, másrészt örömteli, hogy betelt mindkét tábla a Jahrzeit-falon. Szomorú, hiszen azt jelenti, sok-sok eltávozott szerettünkre kell emlékezni. Örömteli, mert bizonyítja, jó ötlet volt, illetve így sokan állíthattak emléket elhunyt hozzátartozóiknak. A körzet vezetése a jelentős igényt figyelembe véve úgy döntött, újabb táblát állít a Dohány utcai zsinagógában.

Az új táblát, a kis névtáblákkal, illetve a gyertyákkal a Zsidó Kulturális Fesztiválra átadták, így a fesztivál látogatói már megtekinthették azt a zsinagóga bejáratánál.

Aki korábban elmulasztott jelentkezni, s most úgy gondolja, ily módon emlékezze elhunyt családtagjára, még nem késő el, és pótolhatja. Jelentkezni a templomkörzetben Fülöp Ildinél lehet.

Támogassa zsinagógánk alapítványát!

Az Alapítvány a Dohány utcai zsinagógáért az elmúlt években rengeteg programot szervezett a körzet hívei számára (kirándulás, múzeumlátogatás stb.), de környezetünk szebbé alakításáért is rengeteget tett Nádél Tamás elnök vezetésével. Elég megemlíteni az Emánuel park átalakítását, a sírkert rendbetételét, vagy éppen a Dohány templom orgonájának felújítását. S persze még hosszan sorolhatnánk, megemlítve, hogy minden évben anyagi segítséget nyújt valamely zsidó intézménynek.

Kérjük, támogassa Alapítványunkat!

Bankszámlaszám:

11707024-20359234-00000000

IBAN: HU71 1170 7024 2035 9234 0000 0000

Jahrzeit- napok a falnál

A Dohány utcai Zsinagógában a fekete gránitból készült Jahrzeit-falon a kis névtáblák alatti gyertyák évente öt alkalommal gyulladnak fel, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészách 8. és Sovuajs 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szeretteinkért a gyertyák. A Jahrzeitnapon a reggeli i.tentisztelet után a közösség átmegy a falhoz és Káddist mond az elhunytért. Lapunkban továbbra is közreadjuk, hogy elhunyt szeretteiknek mikor van a Jahrzeitje. /Miatán lapunk a következő hónapban nem jelenik meg, így ezúttal nem csak az augusztusi, de a szeptemberi időpontokat is megtalálják itt./

Kalina Vera	november 1.	Birnbaum Sándor	november 9.	Eugen Gero	november 23.	Suchman István és Icuca
Tímár Károly	november 2.	Schein Ágnes	november 11.	Nádél Lászlóné	november 24.	november 27.
Wizner Sándor	november 4.	Gyarmati Hoffmann Livia		Alex Kertész	november 25.	Dr. Steiner Sándor
Feit László	november 5.		november 14.	Darvas Zoltánné	november 26.	Hajdu Tibor
Irin Izrael	november 6.	Dr.Wesel Katalin Zelma	november 19.	Raschka Imréné	november 26.	Rózsa Dezsóné
Silberer Emma	november 8.	Kozma György	november 21.			november 30.

